

No. 125

Gena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 60.00
Miesięcznie „ 20.00
za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 69.00
Miesięcznie „ 23.00
Po za Łodzią egz. 90 f.
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK.
Środa 5 Piusa V P. W.
Czwartek 6 Jana Apost.
Piątek 7 Domiceli M.

REDAKCJA
w ŁODZI.
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Środa dnia 5 maja 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m. 2.50 w tekście m. 5 za tekstem 2 mk. nekrologi mk 1,50 za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 40 fenig za wyraz Komunikaty mk. 5.—. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Dziś

i dni następnych!

Dziś

i dni następnych!

FERNANDRA

Zachwycająca uroda, subtelna, pełna prostoty gra w nowej świetnej kreacji, wspaniałego dramatu życiowego w 6-ciu aktach

„NURT ŻYCIA”

Orkiestra symfoniczna pod kierunkiem koncertmistrza M. GHWATA.

Co się dzieje na tyłach czerwonej armji.

Popłoch w Kijowie. Grupy powstańcze na tyłach czerwonej armji. Strzelcy siczowi przeciw o bolszewikom.

Korespondent wojenny „Kurjera Porannego” p. Zygmunt Sachnowski donosi: W Kijowie popłochi Bolszewicy ewakuują się i wynoszą do Charkowa, „gdzie znowu zorganizowała się biała gwardja (prawdopodobnie Ukraińcy). Arestowania Polaków i Petlurówców, rozwiązywanie instytucji kulturalno - oświatowych i aresztowania duchowieństwa. Pod Fastowem grupa powstańcza Ukraińska, Tiutiunyczka walcząca przeciw bolszewikom zerwała tor kolejowy pod Fastowem, na linii kolejowej Koziatyn — Kijów.

Bolszewicy zmienili w ostatnich dniach dowództwo swej armji 12-ej i zamiast Mieżennikowa dali gen. Zwieżdowa, zaś na szefa sztabu

Merałowa. Czy im to wiele pomoże — wątpić należy!

Do dezorientacji bolszewików pomagają jeszcze: nagłe pojawienie się nazewnątrz na ich terenie silnych grup powstańczych atamana Petlury i bunt znajdujących się w ich szeregach dywizji galicyjsko ukraińskich inaczej — siczowych strilców, na których opierali swą siłę z jednej strony Rakowski z drugiej Petruszewicz.

Ukraińcy petlurowski zorganizowani w nieregularne watahy pokazali się nagle z pod ziemi w okolicach Hajsynia, Braclawia i Niemirowa. Przywódcą ich jest Omeljanowicz Tiutiunyczek wyskoczył nagle z pod ziemi w okręgu Owropela, Wapularki, Batty. W okolicach Lity-

na bije się z bolszewikami Szepel, Machno robi dywersję dokoła Elizawetgradu. Żeljońij zorganizował insurekcję przeciwbolszewicką w okręgu Łubnow, Angel w Czernichowie, ukazała się też jakaś grupa, szarpiąca bolszewików pod Zwinogrodkiem, gdzie Sawon, zebrawszy konnicę ukraińską, znikła i ukazuje się, gdzie go nie posiał.

Zasiewy skończone, do zbiorów daleko chłop ukraiński, z których każdy niemal posiada broń palną nieraz armaty — hula po stepach i reze bolszewików.

Odezwy Wedza Naczelnego i atamana Petlury, rozrzucone obficie oraz zaufanie do Polaków, którzy gdzie wejda, zabezpieczają spójkój, robią swoje.

W tragicznym położeniu znaleźli się siłownicy galicyjscy reneżaci petlurowski, denikinowski ostatnio walczący przy bolszewikach. Prawdopodobnie pod wpływem agitacji emsarsjuszy z ramienia Petlury, z powodu niewyraznego położenia, wobec posłrzeń ze strony bolszewików, którzy aresztowali ich dowódców

ukraińców, dając wzajemnie komisarzy bolszewickich zaczęli się burzyć, 24 kwietnia rano przerwali oni połączenie telegraficzne i telefoniczne bolszewickie między armią 60 i 42.

Pociąg pancerny, wysłany przez bolszewików z Fastowa zaizymali za pomocą wysażenia toru i dokumentnie go ostrzelali, po czym wysłali do sztabu i poszczególnych grup gen. Iwaszkiewicza, potajemnie parlamentarzysty, proponując wspólne z Polakami i dowódcą wojsk atamana Petlury, Wdowiczenką należącym przy grupie gen. Krajewskiego, wystąpienie przeciw bolszewikom.

Przybyli więc delegaci strzelców siczowych z Cudnowa, Romanowa, Litynia i miejscowości na północ od Baru i otrzymali krótką odpowiedź: złożyć broń, oddać materiały wojenne i narazie do obozu jeńców. Nie dali wyrażnej odpowiedzi więc odesłano ich w nocy samochodem na ostatnią placówkę polską i pozostawiono własnemu losowi.

Jednocześnie wojska polskie pochwyciły odezwę ich wodza, Chołowińskiego, nawołującą do zerwania z bolszewikami i wystąpienia przeciw wspólnym wrogom; bolszewikom i polakom.

Na froncie Iwaszkiewicza.

Nadzwyczajne zwycięstwo. Zajęcie Litynia i Baru. Operacje wojskowe Krajewskiego, Januszajtisa i Jędrzejewskiego. Komisarze wojskowi żydzi. Kwatera Główna. Wyborny Korespondent p. Hierowicz Wierciński przesyła z frontu do „Gaz. Warsza” szersze uwagi o walkach na wschodzie.

KWATERA GŁÓWNA.

Front gen. Iwaszkiewicza obejmował teren od Dniestru do rz. Słucz. Kiedy główne udzielenie polskie przypadało na centrum, t. j. na wschód od Zwiabla, o tyle armia gen. Iwaszkiewicza miała za zadanie atakować lewy flank oddziałów bolszewickich.

Wobec nieudania się ofensywy, podjętej przez Mieżeninowa, bolszewicy zmienili dowództwo, idąc na ręce wzburzonej opinii komunistycznej która na łamach „Prawdy” i „Krasno, Armiji” żądało uwięzienia dowódcztwa i oddania go pod sąd. Miejsce Mieżeninowa zajął jakiś Zwiedzów, prawdopodobnie znów pseudonim, a szefem sztabu został Muratow, który w armii sowieckiej zajmował stanowisko wybitne jeszcze na początku objęcia przez nich władzy.

Bolszewicy na froncie gen. Iwaszkiewicza ścignęli dziewięć dywizji, rozporządzając w ten sposób siłą blisko 60.000 bagnatów. Kilkakrotnie ich ataki na Łatyżów, Nową Uszycę i wzdłuż rzeki Kalus skończyły się dla atakujących fatalną porażką. Lokalne niepowodzenie nad samym Dniestrem skończyło się fatalną ich porażką wskutek zajęcia na tyły w okolicach Wierzbowa oddziałów polskich, które wzięły jeńców, 20 mitraljez i 4 armaty.

Sztab gen. Iwaszkiewicza powierzył główne zadanie środkowej swej grupie pułk Januszajtisa. Przeciwko niemu stała główna siła sowiecka w okolicach Baru. Tu był wymierzony główny atak.

W poniedziałek o godz. 12 w południe wojska gen. Iwaszkiewicza przeszły do ataku: grupa północna gen. Jędrzejewskiego ruszyła w kierunku Litynia, grupa pułk. Januszajtisa ku Barowi, a południowa grupa Krajewskiego na Wierzbowiec ku Dniestrowi i na Stanisławczyk. Na samym cyplu południowym, przytakującym ku Dniestrowi stały oddziały Petlurowskie pod wodzą pułk. Udowiczenki.

Wszystkie wyznaczone zadania zostały spełnione.

Bolszewicy nie byli przygotowani na generalny atak, złudzeni wypadkami, które nasi wykonywali w celu niedopuszczenia do koncentracji sił w celach obojczych. Pomimo tego w głównych skupiskach nie było oni zawzięcie.

Gen. Jędrzejewski wieczorem zajął miasteczko Litynia stoczywszy ostrą walkę, Pułk. Januszajtis dotarł do Baru, zaatakował go z kilku stron, zdobywając tę ważną placówkę. Przy wtargnięciu oddziałów naszych do Litynia i Baru, miejscowa ludność żydowska stanęła czynnie po stronie bolszewików. Strzelała z okien a także uczestniczyła w walkach ulicznych, które się rozwinęły.

Januszajtis po kilkugodzinnej walce wkroczył do miasta Baru, zdobywając olbrzymie trofea. 20 dział, 3000 jeńców, kilkadziesiąt karabinów maszynowych

wpadło w nasze ręce.

W tej chwili kiedy piszemy te słowa, wczesnym rankiem we wtorek - nasi, z miasta atakują stację Bar, gdzie skupiły się trzy sowieckie pociągi pancerne i gdzie zaciekle się one bronią.

W pochodzie ku wschodowi wojska nasze natrafiły na siczowych strzelców galicyjskich. Wyłoniło się nad wyraz ciekawe zagadnienie strategiczno-polityczne.

Strzelcy galicyjscy, przypominamy, przeszli od Petlury do Denikina, a następnie do bolszewików. Parła ich nieustannie nadzieja odzyskania ziemi Czerwińskiej. Bolszewicy nie mieszały się do ich życia wewnętrznego, pozostawili oficerów, ale przy każdym oddziale wprowadzili oni swoich komisarzy, przeważnie żydów.

Utrzymywali ich w okolicach Elizawetgradu, na południu, ale wtedy wynikły pomiędzy nimi nieporozumienia, wskutek czego bolszewicy zabrali ich dowódców w głąb Rosji, a niektórych nawet zamordowali. Po pewnym czasie, gdy bolszewicy nabrali zaufania do oddziałów ukraińskich, rozbili je na grupy i podsunęli ku frontowi.

Stanowili oni trzy brygady, skupione na odcinkach: 1) w okolicach Romanowa i Cudnowa, 2) w rejonie Litynia i 3) na południe od Baru. Stosunki wzajemne ciągle się pogarszały, a pod wpływem wiadomości z Warszawy o rokowaniach Petlury siczownicy postanowili odstąpić bolszewikom.

Dowódca 2 brygady siczowników Chołowiński wydał d. 24 kwietnia rozkaz dzienny, w którym w słowach bardzo ostrych występuje przeciwko bolszewikom i nawołuje podległych mu żołnierzy przeciwko wszystkim wrogom ojczyzny; podnosi sztandar walki o ojczyznę swą: Galicję Wschodnią.

Widocznie wspomniany rozkaz nie był rozkazem do wyłącznie 2 brygady, gdyż jednocześnie tego samego dnia siczownicy wystąpili w kilku miejscach.

Dnia 24 b. m. linje telefoniczne, wiążące Bar z Winnicą i z Zmierzynką zostały przerwane. Bolszewicy, zorientowawszy się, że łączność jest zerwana, natychmiast wysłali ze Zmierzynki pancerkę. Przejechała ona około siczowników, ale ci jej nie zatrzymywali. Dopiero kiedy spuściła się ona bardziej na południe, siczownicy zerwali linję kolejową, odcinając łączność z Zmierzynką.

Nazajutrz brygada 3 siczownicka ruszyła ku Barowi i wczoraj w poniedziałek ostrzeliwała pozycje bolszewickie w tym czasie, kiedy ku miastu podchodziły oddziały pułk. Januszajtisa.

Brygada 2 pod Chołowińskim z okolic Litynia d. 24 b. m. ruszyła ku Winnicy. Tam jednak bolszewicy powitali ich strzałami. Wynik walki dla siczowników był niepomysłny i musieli się oni ponownie cofnąć ku Lityniowi.

Z frontów bojowych.

—o—

Akcja nasza na Ukrainie postępuje pomyślnie.

WARSZAWA, 4-5 (PAT) Komunikat sztabu generalnego z dnia 4-5.

W dniu wczorajszym oprócz lokalnych starć nie zaszło nic znaczniejsze go.

Nasza akcja na Ukrainie postępuje w dalszym ciągu pomyślnie,

Na odcinku Dźwiny utarczki wywiadowych oddziałów. Na reszcie frontu sytuacja niezmieniona.

Pierwszy zastępca szefa sztabu gen. Kuliński pułkownik sztabu, gen.

Zagadnienia polityki polskiej.

WARSZAWA, 4 5. Dziś przybyła do Warszawy delegacja ze Spisza i Orawy, która zaznacza, że na delegata na konferencje pokojową ze strony Spisza i Orawy został delegowany Amerykanin.

WARSZAWA, 4 5. Dziś przybyła do Gdańska delegacja posłów sejmowych w towarzystwie ministrów: aprowizacji, przemysłu i handlu, robót publicznych. W Gdańsku odbędzie się posiedzenie z przedstawicielami wolnego m. Gdańska w sprawie handlu.

WARSZAWA, 4 5. Dziś na plenarnym posiedzeniu sejmu, marszałek Trompczyński złożył deklarację polityczną, w której omawia obecną akcję wojsk polskich na froncie i wyraża przekonanie, że akcja ta zostanie doprowadzona ze skutkiem do końca.

POŻYCZKA UWOLNIONYCH OD DANINY.

WARSZAWA, 4 5. (PAT) Min. skarbu wniosło do Rady ministrów projekt ustawy przyznającej obligacjom rozpisanej obecnie pożyczki długoterminowej uwolnienie od przyszłej jednorazowej daniny majątkowej. Przeprowadzić tę daninę będzie musiał państwo polskie dla uporządkowania swoich finansów, jak to robią inne państwa.

Wielkość tej daniny, która w każdym razie obejmie wydatnia wszystkie postacie majątku nieruchomościowego i ruchomego nie jest jeszcze ostatecznie ustalona gdyż zależy ona w znacznej mierze od wyniku wszystkich obecnie akcji pożyczkowych.

Losy rubla.

WARSZAWA, 4 5. (PAT). Przyjęta onegdaj przez Sejm ustawa na podstawie której rubel przestaje być prawnym środkiem płatniczym w granicach Rzeczypospolitej czyni z rubla dewizę zagraniczną, której kurs zależy od wahań giełdowych. Dzisiejszy wygórowany kurs rubla nie jest usprawiedliwiony jego siłą nabywczą poza granicami Polski, to też ze względu na to, że w posiadaniu mieszkańców Polski znajdują się wielkie masy rubli zachodzi obawa że nagła ich podaż w terminie późniejszym gdy uwidoczni się niemożność ich realizacji w tak wielkich rozmiarach może spowodować wielkie straty posiadaczy tych rubli.

Min. Skarbu ma możliwość zużytkowania tych rubli w pewnej ilości na rynkach zagranicznych dlatego też chcąc uchronić ludność przed przyszłymi wahaniami spekulacyjnymi, Min. skarbu wydało rozporządzenie dopuszczające pewien czas aż do odwołania przyjmowanie rubli tak zwanych carskich w odcinkach po 100 i 500 przy wpłatach na pożyczki państwowe po kursie 216 mk. za 100 rub.

UNIwersytet na Nowej Siedzibie.

LWÓW, 3.5. (PAT) Dziś po południu o godz. 5 w dawnym gmachu sejmowym odbyło się uroczyste posiedzenie senatu wszechniczy Jana Kazimierza z okazji objęcia tego gmachu na cele uniwersytetu. W sali Unji lubelskiej zebrali się przedstawiciele duchowieństwa i władz państwowych. Zawieszono portret króla Jana Kazimierza.

Rzeczpospolita polska na drodze do potęgi!

Armia polska lepszą od armii niemieckiej w czasach jej rozkwitu. Prasa europejska i amerykańska o tryumfach polskich.

GENEWA 2 maja. Cała prasa europejska przynosi entuzjastyczne wprost sprawozdania i artykuły o zwycięstwach polskich.

Prasa szwajcarska sławi armję polską, która — jak pisze — jest lepsza od armii niemieckiej w czasie jej największego rozkwitu. Polska (wrazie dalszych zwycięstw gotowa stać się czyn-

nikiem rozstrzygającym na wschodzie Europy i jedną z największych potęg świata.

Prasa amerykańska pisze, że zwycięstwa Polski są wręcz fenomenalne i że sprowadzą one nowe ustosunkowanie wewnętrzne Polski do koalicji.

KRONIKA.

— 0 —

— **Wyjazd Wojewody.** a) Wojewoda Łódzki, A Kamiński wyjechał na kilka dni w interesach służbowych, zastępuje go dr. P. Garapich, naczelnik departamentu prezydjalnego.

— **Nowy komisarz rządu.** a) Na miejsce ustępującego komisarza rządu, p. starośty Zbrozka został mianowany p. Izycki, dotychczasowy naczelnik kancelarii Magistru.

— **Legitymacje poselskie.** a) Wojewoda Łódzki, na podstawie odczytu prezydenta ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, zawiadomił starostów i komisarza rządu na m. Łódź, że legitymacje posłów sejmowych zastępują wszelkie przepustki, wydawane w poszczególnych ministerstwach, oraz urzędach dla osób, zgłaszających się na audjencje.

— **„Jutrzenka.”** Wczoraj ukazał się w Łodzi pierwszy numer „Jutrzenki”.

jest to tygodnik popularny ilustrowany. Ilustracje do tego tygodnika wykonał Franciszek Łubiński. Pierwszy numer zawiera następujące artykuły: 1) Do tych co, młują Ojczyznę. 2) Więcej uświadomienia. 3) Narodowa organizacja i Kobieta. 4) Żywot narodu pocziwego. 5) Czuwaj. 6) Województwo jego usirój i władze. 7) Z całej Polski. 8) Sprawy polskie. 9) Kto ma prawo korzystania z funduszy odbudowy. 10) Dziesięć przykazań. 11) Nasze plebiscyty. 12) Wiadomości ze świata. Numer zawiera stron 12, Cena 1 mk.

Adres Jutrzenki: Aleja Kościuszki № 41 w Łodzi.

— **Nominacja.** a) Notariusz w Widawie, p. Zygmunt Kulesza, został mianowany notariuszem w Zgierzu i w dniu dzisiejszym objął urządowanie.

— **W sprawie reformy szkolnej.** a) Ze względu na zniesienie istniejącego przedziału między szkołą powszechną i szkołą średnią i zamierzonych zmian w ustroju szkolnictwa.

Wydział szkolnictwa uznał za pożądane przystąpić do kasowania klas niższych w szkole średniej, odcinających klasom wyższym szkoły powszechnej. Ze względu jednak na niedostateczne przygotowanie w roku bieżącym szkoły powszechnej, Wydział postanowił jeszcze na ten rok od reformy tej powstrzymać się. Natomiast od roku szkolnego 1921-22 pierwsza klasa w gimnazjum miejskim będzie bezwzględnie zkasowana.

— **Dla uczczenia pamięci.** Dobrowolna składka przez współpracowników i przyjaciół Akc. Tow. J. John, na wieniec i nekrolog dla ś. p. Władysława Marczewskiego w sumie Mk. 365. Rodzina składa na najbiedniejsze sieroty.

— **Skutki aliancko żydowskiego - przymierza.** Do jednych z mleczarni łódzkich wszedł wojskowy francuski z dwiema żydówkami. Właścicielka spostrzegła, że, wychodząc, żydówki ubrane wykwinęły skradły 2 noże.

Wojskowy, który zatrzymał się przy bufecie za noże zapłacił.

Żydówki wyszedłszy na ulicę przepadły.

— **Piękna pamięć.** Dla uczczenia pamięci niezapomnianego kolegi ś. p. W. Konopczyńskiego w I. rocznicę śmierci na plebiscyt Śląski składają nauczyciele i nauczycielki gimn. R. Sobolewskiej 230 marek.

— **„Straż nad Wisłą”** Ukazał się 2-gi numer miesięcznika „Straż nad Wisłą”, wydawnictwa Wydziału kulturalno-światowego dowództwa frontu pomorskiego pod redakcją M. Dąbrowskiego i E. Ligockiego.

Na bogata obejmująca 40 stron druku treść 2-go numeru składają się artykuły: piosenka Małyszki o „Sejmie polskim”, aktualna rozprawa Dr. Osnołskiego p. t. „Odbudowa człowieka w Polsce”, interesujący szkic ks. Czaplewskiego, biskupa Rozrazewskiego „reforma polskich klasztorów na Pomorzu w XVI. w.”.

Komunikat.

Na ślubnym kobiercu

Dnia 24 kwietnia odbył się w Krakowie ślub mec. Henryka Busza z Łodzi, z panną Ireną Myszkowską. 232-1

— **Ideowa sylwetka J. Piłsudskiego** zarysowana przez J. Jędrzejewicza, oraz „Praca na odbudowę państwa polskiego na Zachodzie”. (Adres Redakcji: Toruń ul. Żagłarska 8.)

Maskarada,

Zapowiedziana w salonach Grandhotelu maskarada na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej mająca się odbyć d. 8 maja, wywołała zainteresowanie i popyt na bilety wejścia.

— **Nowy kierownik.** a) Ławnik Magistratu p. Wacław Kaffanko wprowadził dziś do komitetu rozdziału Chleba i mąki nowego kierownika tegoż wydziału p. Pfoifra. Kierownikiem biura wspomnianego Wydziału został mianowany p. Dietrech.

— **Delegacja komitetu plebiscytowego.** a) Przybywa do Łodzi z ramienia warszawskiego komitetu plebiscytowego delegacja niezależnych socjalistów niemieckich. Delegacja ta wobec oszczędniejszej kampanji prasy niemieckiej skierowanej przeciw Polsce ma na celu dokładne zaznajomienie się ze stosunkami panującymi w kraju.

— **Z Tow. Naucz. Szkół Wyższych.** W środę dn. 5-go maja o godz. 8 -ej wieczór w lokalu Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych (ul. Kościuszki 17 i p.) odbędzie się posiedzenie sekcji matematycznej, na którym prof. Rolliński wygłosi referat.

„Uzasadnienie programu ministerjalnego arytmetyki (gimnazjum niższe)

— **Otwarcie szkoły fryzjerskiej.** a) W lokalu przy ul. Sienkiewicza № 15 odbyło się uroczyste otwarcie przy cechu szkoły fachowej fryzjerskiej, mającej na celu wykwalifikowanie w zawodzie, a zwłaszcza w perukarstwie kandydatów na fryzjerów. Przed poświęceniem szkoły, w kościele Św. Krzyża odprawione zostało nabożeństwo przez ks. Rybusa, który miał mowę, podnosząc znaczenie szkoły i życząc pomyślnego jej rozwoju.

Po ceremonii poświęcenia, starszy cechu p. Rolik wygłosił referat na temat „Co to jest szkoła zawodowa i jakie przynosi korzyści?” Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę”. Zebrani złożyli pomiędzy sobą mk. 1500 na akcję plebiscytową.

— **Skasowanie sądu na Bałutach.** a) Projekt skasowania sądu pokoju na Bałutach i w Nakielnicy, wkrótce ma być zrealizowany. Na miejsce tych sądów otwarty będzie sąd pokoju w Zgierzu który obejmować będzie miasto Zgierz i 4 gminy. Wobec tego odpadnie miasto Zgierz od sądu pokoju 5-go rewiru.

— **Zakończenie strajku hafciarzy.** a) Dzięki interwencji Związku zawodowego, strajk w pracowniach hafciarzów został ukończony. Pomiedzy stronami doszło do porozumienia.

Pracownicy zamiast żądanych 150% otrzymali 120% podwyżki i wczoraj rano przystąpili do pracy.

— **Temperatura.** Dnia 3-go maja termometr wskazywał 22 stopnie Reamura, dziś spadła do ośmiu stopni,

— **Sąd dla Zgierza** Zgierz, który dotąd nie posiadał sądu, otrzyma sąd pokoju. Będzie on przeniesiony z Radogoszcza (Bałucki sąd). Tym sposobem miasto 25.000 nareszcie nie będzie narażone na dalekie wycieczki po sprawiedliwość!

— **Ze Zgierza.** Pan Franciszek Patek właściciel apteki ze Zgierza złożył na cztery plebiscyty marek razem dwieście.

1434

Subskrybujcie
DWIE

**POLSKIE
POŻYCZKI
PANSTWOWE
KROTKOTERMINOWĄ
i
DŁUGOTERMINOWĄ.**

JEST TO

pewna,

dobra

i dogodna

lokata kapitału

lub oszczędności

**Obligacjami Pożyczek
jak gotówką
można złożyć kaucję
w instytucji rządowej,
zabezpieczyć kapitał małoletnie**

**Obligacje Pożyczek
można w każdej chwili
zastawić
i
otrzymać
80% kapitału**

Subskrybujcie III

To nie tylko

wasz obowiązek obywatelski,
lecz
i dobrze zrozumiany interes!

NA DOBIE.

(N) O zwalczaniu swych przeciwników od pierwszych zawiązków cywilizacji zaobserwować się dają pewne mniej lub więcej ustalone metody.

Prawdopodobnie w epoce kamienia łupanego starożytny Autropos przyjaciela swego, który nie zgadzał się z nim na jedno uderzał pięścią w głowę, tamten nie pozostawał mu dłużnym i stąd wynikiły pierwsze bójki, na których wówczas żaden reporter nie zarobił.

Ale, co tu gadać, kiedy, jak piszą autorowie starożytnej Grecji—któryś z filozofów ateńskich wpełchnął do morza (Egejskiego) swego „towarzysza”, argumentując: „gdy słów moich nie słuchasz, popieram je czystem” (Czem więc różni się filozof od dzikiego człowieka z epoki kamienia łupanego? Ale tu nie o tem mowa.)

Encyklopedyści francuscy, wykwittem których był Voltaire utrzymywali, iż zasada stałej potwarzy pozostawia zawsze pewien osad na honorze przeciwnika („Calomniez, calomniez toujours”).

Tej metody trzymają się dziś wszyscy podejrzane go gatunku politycy, niektórzy kierownicy organów opinii publicznej, a zwłaszcza ci którym soła w oku jest dobre imię bliźniego. Stąd też spotykacie wszędzie tyle fałszywych opinii, kursujących o ludziach, którzy oddali krajowi zaiste rzetelne i bezinteresowne usługi.

Z sądów.

Sprawa Ratnerów i współników. a) Wczoraj, po 5-ciu dniowej rozprawie w znanej sprawie Ratnerów, zapadł wyrok następujący: Sąd postanowił Henryka Lipsmana, Gustawa Berka, Smuła Silberga, mieszkańców Łodzi—uniewinnić, skazać zaś na zamknięcie w więzieniu 27; 35 a na przeciąg trzech lat Władysława Rat nera, Juliana Ratnera, mieszkańców Łodzi, skazać na zamknięcie w więzieniu na przeciąg 6 miesięcy Bogumiła Tulka kontrolera

m. Łodzi na przeciąg 6 miesięcy Chaskiela Kelbra Władysława Jaskulskiego, mieszkańców Łodzi zaś wszystkich podsądnych na zapłacenie solidarnie opłat Władysława i Juliana Ratnerów po 100 Mk. pozostałych podsądnych po 20 Mk. Dowody rzeczowe po uprawomocnieniu

się wyroku zwrócić komitetowi Rozdziału mąki i chleba w Łodzi Akcji cywilnej w sumie 100.000 Mk. nie uwzględnić Akcje te popisał adwokat przy. Dickstein z Warszawy.

Podlegni zakładają apelację do Sądu apelacyjnego w Warszawie.

Echa obchodu 3-go maja.

— Zebrania w Stowarzyszeniach i w szkołach a) Z okazji uroczystości rocznicy Konstytucji 3-go Maja we wszystkich prawie Stowarzyszeniach, związkach i korporacjach odbyły się zebrania, na których wygłoszono okolicznościowe referaty.

Między innymi zorganizowano zebranie w Tow. Krajowców, u Handlowców Polskich, w Tow. „Sokół” i t. d. W tym ostatnim, przy licznych udziałach zgromadzonych druhów i druhien przemawiał prezes inż. K. Popielewski, a odczyt „O znaczeniu Konstytucji 3-go Maja” wygłosił jak zwykle ze swadą prof. Czesław Gumkowski.

We wszystkich uczelniach i szkołach powszechnych urządzono policję dla wychowanków tych zakładów.

Prelegentami byli kierownicy szkół i nau-

czyciel e.

— W teatrze Polskim. a) W teatrze Polskim z okazji obchodu święta narodowego dawano premiere. Odegrano dramat Rostworowskiego p. t. „Miłosierdzie” Publiczność wypełniła widowie po brzegi.

Przed rozpoczęciem widowiska przemawiał p. Konrad Fiedler.

— Kwesta na akcję plebiscytową. a) Uproszczone przez komitet plebiscytowy panie z towarzystwa zajęły się zbieraniem ofiar na rzecz funduszu plebiscytowego. Sprzedaż znaczka szła żwawo we wszystkich dzielnicach miasta, miłośnicy na ulicach, w lokalach publicznych, cukierniach teatrach, kinematografach i t. p.

Zbiory ze sprzedaży znaczka są znaczne

Ofiary.

Na Plebiscyt Mazurski.

Prac. Tow. Przemysłowego „Leśmierz” zebrane z przedstawienia amatorskiego mk. 250. Brzozowski mk. 100. Bezimiennie mk. 25. Bezimiennie mk. 25. Bone mk. 1000. Dr. Grygier mk. 50. P. A. mk. 2.

Na głodnych nad Stechodem.

Bone mk. 1000.

Na akcję Plebiscytową.

Stow. Rolniczo-Handlowe w Łodzi składa mk. 5000. Pracownicy tegoż Stowarzyszenia mk. 1250

Na Inwalidów.

Bone mk. 1000.

Na fletę Polską.

Stowarzyszenie spożywców „Siła” mk. 106,10. Zebrane z urzędowej komedijki w domu p. Konono-

niczów przez W. H. Konuchowskie mk. 45,80. Kom. P. P. przesyła w załączeniu złożone przez firmę T. Trajster w Łodzi 20 proc. od zainkasowanej summy za dostarczenie tutejszej kom. siodła, mk. 3383. J. Olszner, ul. Jakuba 14, za pośrednictwem rady prawnego Elekrowni Łódzkiej Jaczkowski, jako dobrowolną ofiarę przy zażegnaniu sporu, mk. 2600.

Na Plebiscyt Górno-Sląski.

Z okazji imienin kochanego profesora, ks. Teofila Wojdasa, uczennice V kl. I-szego Gimn. Z. Petkowskiej i W. Macińskiej mk. 100. Ignacy Kwiatek, jako karę za sfałszowanie mąki mk. 200. Z okazji imienin ks. prof. Teofila Wojdasa uczennice kl. IV ej i V-iej Gimn. p. Miklaszewskiej składają mk. 154. P. Rattner składa mk. 100.

Na Żołnierza Polskiego.

Michel Krenc na żołnierza polskiego mk. 12.

W gmachu teatru
„SCALA”
Cegielniana 18.

PIOTROGRODZKI INTYMNNY TEATR przejeżdżając z PARYŻA da w Łodzi
5 gościnnych występów 8, 9, 10, 12 i 13 maja 8 w.
Całkowity zespół: Rutkowska, Boner, Witol, Lubowa, Rostowcowa, autor Mirowicz, Dobrolubow, Korsak, Jetinow, Pawłow Czugajew, i inni
Własne dekoracje kostjomy i rekwizyty — — — Repertuar codziennie odmienny.
Bilety u W-go Gostomskiego od 11—2 i od 5—9 wiecz.
— — — Szczegóły i sztuki w następnych ogłoszeniach. — — — 1439

Noweśol

Niezwykła atrakcja

Noweśol

Główna i Dzisiaj i dni następných

Główna i.

Oryginalny program **Amerykański**

wytwórni

Erlograph — Company Nev-York

Czerwona Plama

dramat w 4-ech wielkich aktach

Match Bokserski

w 2—ch aktach

Pierwszorządna
nowoczesna
wystawaOstatni wyraz
techniki
kinematograficznej

Najwybitniejsze s

tyczne Ameryki.

1424—

Wielka maskarada majowa!

odbędzie się w salonach Grand Hotelu (Piotrkowska 72) w razie niepogody w ogródku dn. 8 maja. początek o godz 10 wieczorem, trwać będzie do 4-jej rano z pozwolenia władz. Wejście Marek 50. Bufet i 3 orkiestry na miejscu. Strój balowy nieobowiązkowy. Całkowity dochód przeznaczony na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej (koło Łódzkie) Bilety od czwartku nabywać można w cukierniach W. p. p. Gostomskiego, Komara i Szaniawskiego 94383

Kupię zakieł kara-
kutowy i dywan
perski

i zapłacę dobrą cenę. Ofer-
ty do biura „Promień” Piotrkowska 81, pod „Dywan”.
1425—5.

Dr. med.

Stefan Kleniewskiordynuje w chorobach płuc,
krtani, gardła, nosa i uszuod 5 — 7
ulica Nawrot 17
róg Sienkiewicza.

ZDOLNOŚĆ kredytowa i stan majątkowy firm i osób
Najszybsze i najdokładniejsze informacje daje
„CONFIDENTIA”, BIURO Wywiadowcze,
Połączonych Organizacji Gospodarczych i Banków.
polskich Szkoła 10, Warszawa. Ceny w/w
50-60 i 100-350 Mk. 1140-4

Francja i Anglja pod wrazeniem tryumfów polskich.

Zmiana stanowiska wobec Rosji i Ukrainy.

Warszawa. Ze sfer dyplomatycznych ententy w Warszawie otrzymał nasz korespondent wiadomość, że proklamacja niepodległości Ukrainy wywarła niezwykle wrażenie w Paryżu i Londynie. Początkowo impreza polsko-ukraińska spotkała się z niedowierzaniem, gdy jednak wiadomości z pola walki sygnalizowały zaczęto baczniej przyglądać się temu co się dzieje na Ukrainie. Pojawili się głosy, że przecie ten kraj stanowi najżyźniejszą część dawnej Rosji i jeśli poświęci mu się odpowiednią uwagę, może on mieć niezwykle zna-

czenie dla przyszłego wyżywienia Europy. Ten punkt widzenia podziela nie tylko Francja, lecz nawet i Anglja, u której po odpowiedzi Krassina w Kopenhadze, że Rosja nie posiada żywności na wywóz, straciła Rosja dotychczasowe względy.

Kapitałiści angielsko-francuscy gotowi są udzielić potrzebnych środków finansowych za prawo eksploatacji bogactw Ukrainy przy pomocy Polski. Od narodu ukraińskiego i jego wysiłku w kierunku zaprowadzenia ładu na ziemiach ukraińskich zależy uznanie przez ententę niepodległości Ukrainy.

Napowietrzna intryga niemiecka.

Zeppelin, szybujące z Niemiec do Rosji, unoszą się nad Warszawą.
(Od własnego korespondenta.)

WARSZAWA. Wczoraj zauważono nad Warszawą kilka Zeppelinów, szybujących w ogromnej wysokości 3 do 4 tysięcy metrów, które leciały z zachodu na wschód. Ogółem naliczono ich 7. Obserwacje trudno było przeprowadzać z powodu zachmurzonego nieba, gdyż chwilami ginęły one w chmurach szły one zupełnie

bez znaków. O ile stwierdzili specjaliści wojskowi to najnowsze sterowce typu „72”. Niewątpliwie mamy tu do czynienia z intrygami niemieckimi w Rosji, które się odbywają w drodze powietrznej. Jest to ordynarne pogwałcenie traktatu Wersalskiego ze strony Niemiec w sprawie tej władze będą interwenjowały.

Jak święcono 1-go maja w państwie Sowiećów.

Praca wrzała wszędzie, a w Polsce urządzono tymczasem wrzaskliwe demonstracje...

MOSKWA. 4 5. W dniu 1 maja przeznaczonym na generalne porządkowanie w całym mieście wrzała gorączkowa praca. Wszystkie fabryki i zakłady przemysłowe podwoły energię, zaś funkcjonariusze sowiećów wykonywali powszechnie użyteczne prace w zakresie porządkowania miasta odnawiania mostów, rozbioru starych budowli ładowania i wyładowania transportów towarów naprawy węzła kolejowego moskiewskiego i t. p. Nawet takie przedsiębiorstwa jak drukarnie pracowały prawie w komplecie.

MOSKWA. 4 5. (PAT) Według informacji

z Groźnego cała ludność spotkała dzień 1 maja przeznaczony na generalne porządki nateżoną pracą przy zasiewach pól kukurydzowych.

MOSKWA. 4 5. (PAT) Jak donoszą z Penzy w dniu 1 maja wszystkie fabryki, zakłady i przedsiębiorstwa pracowały zupełnie normalnie tak jak każdy inny dzień powszedni.

MOSKWA. 4 5. (PAT) Z całego szeregu miast nadchodzą informacje, że dzień 1 maja upłynął wśród nateżonej pracy całej ludności.

W rejonie Ruhr kipi!

NAUEN. 3 5 (PAT) Położenie w rejonie Ruhr obserwowane jest przez ogół obywatelski z rosnącym niepokojem. Czerwona gwardja zamierza, zdaniem prasy niemieckiej, w najbliższym czasie wywołać powstanie. Poszczególne kopalnie zarządy odpowiedniej ochrony.

PRZECIWKO BOLSZEWICKIEJ PRASIE.

PARYŻ. 3 5. (PAT) W dniu 1 maja zaarrestowano redaktora dziennika bolszewickiego „Życie robotnicze” Monaththa pod zarzutem zamachu przeciwko bezpieczeństwu wewnętrznemu.

PARYŻ. 3 5 (PAT) Minister robót publicznych przedstawił na Radzie ministrów sytuację wytworzoną przez strajk kolejarzy, górników oraz robotników portowych, funkcjonowanie instytucji użyteczności publicznej jest zapewnione bowiem znaczna większość

pracowników pozostała na stanowiskach wspomagana przez liczne zastępy ochotników. Ruch kolejowy na liniach rządowych jest ograniczony. Można jednak oczekiwać rychłej poprawy sytuacji. Strajk robotników portowych objął tylko niektóre porty. Górnicy w kopalniach departamentu północnego i Pade Calé stawili się dziś rano do pracy lecz otrzymawszy rozkaz porzucenia pracy dopiero powezną decyzję.

PARYŻ. 3 5 (PAT) Minister robót publicznych oświadczył przedstawicielom pracy w portach i w żegludze. Torpedowce będą pełniły funkcje statków pocztowych. Rząd zapewni wszędzie wolność pracy.

OTWARCIE KOPALNI.

LJON. 4 5. (PAT) Z Lille donoszą, że w piątek odbyło się inauguracyjne otwarcie pierwszej z kopalni, odbudowanych a zniszczonych w czasie wojny. Kopalnia ta jest zaopatrzona w najnowsze urządzenia.

Z SEJMU.

Po udzieleniu urlopów i odczytaniu interpelacji zabrał głos marszałek Sejmu.

Z wczorajszą rocznicą promiennego aktu, który Polska, chyłąc się ku upadkowi przekazała jako testament następnym pokoleniom zbiegła się chwila, w której sprawdza się wizja Mickiewiczowska. Chwila, gdy orły nasze lotem błyskawicy spoczną na dawnej Chrobrego granicy. Orły nasze niosą ludności zamieszkującej Wołyń, Podole i Kijowszczyznę, porządek i wolność, niosą błogosławieństwo pokoju.

Prowadząc narzuconą nam wojnę walczyliśmy w pierwszym rzędzie o to aby nadal nie ciążyła, nad nami ciągle zmora nowej wojny. Winniśmy się zatem starać o takie strategiczne granice, któreby nową woj-

nę robiły nieprawdopodobną. Pozatym nie wolno nam zapominać, że na zachodnim brzegu Dniepru mieszka półtora milionowa tubylcza ludność polska. Przedstawiająca ogromny kapitał pracy, mienia i inteligencji. Po doświadczeniach ostatnich 2 lat my nie mamy prawa pozostawić rodaków naszych na pastwie rządów bolszewickich.

Od każdego zaś rządu, który powstanie tamże z woli ludności wymagać musimy, dla rodaków naszych pewności życia i osobistej wolności. Pewności mienia jako też wolności języka i religii. *Przed uzyskaniem tej pewności miecza nie złożymy.*

Zwycięstwa oręża polskiego zbliżają nas szybkim krokiem do tak upragnionego pokoju i do pokoju nie-

tylko na naszym wschodzie. Jeśli Europa przyczyniła się do wyzwolenia Polski to teraz Polska orężem swym uratowała spokój Europy.

W dalszym ciągu marszałek odczytał treść telegramu do Naczelnika Państwa z okazji zwycięstw na froncie. Izba przyjęła to oklaskami.

Izba przechodzi do porządku dziennego. W sprawie podatku państwowego zabrał głos p. Koliszar. Projektowi rządowemu w sprawie podatku państwowego mówca zarzuca, iż rząd nie przekłada całego szeregu ustaw podatkowych naraz, co nie pozwala mieć ogólnego obrazu nowej sytuacji podatkowej. Co do samego projektu to jest on opracowany troskliwie i podług zasad nowożytnych.

Następnie przystąpiono do wniosku Min. spraw wewn. w sprawie dodatkowego wyboru jednego członka tymczasowego wydziału samorządowego byłego Królestwa i Galicji.

P. Kiernik krótko uzasadnił wniosek rządowy proponujący na to stanowisko p. Jana Szircza. Wniosek rządowy przyjęto. Przystąpiono do sprawowania komisji prawniczej w sprawie przywrócenia praw obywatelom Rzeczypospolitej skazanym za przestępstwa polityczne przez rządy państw zaborczych.

Komisja wnosi doń rezolucję wzywającą rząd do zabezpieczenia losów niezależnych byłych skazańców politycznych. Rezolucję przyjęto bez rozprawy.

Przystąpiono do dalszej rozprawy szczególnie w sprawie serwitutów. Dłuższą dyskusję wywołał art. 30 ustalający podstawę do obliczenia wynagrodzenia z serwitutu.

Odroczono dalszy ciąg dyskusji na następne posiedzenie.

Po odesłaniu szeregu wniosków nagłych do odpowiednich komisji zabrał głos dla uzasadnienia nagłości wniosku p. Bigońskiego i tow. w sprawie plebiscytu na Górnym Śląsku. p. Gdyk.

P. Gdyk wnosi uchwalenie rezolucji, wyrażającej łaski polskiej Górny Śląsk a szczególnie robotnikom polskim za ich patriotyczną postawę i za tak wyraźnie okazane dla Macierzy przywiązanie pełne uznania i czesć i wzywa ich ażeby na obecnym stanowisku wytrwali aż do ostatecznego złączenia tej ziemi z Rzeczpospolitą.

Nagłość i meritum wniosku przyjęto **JEDNOGŁOSNIE BEZ DYSKUSJI.**

Następne posiedzenie w piątek o godz. 4 po poł.

Nowa siedziba Wilhelma

RO ERDAM 4 5 (PAT) Były cesarz Wilhelm przeniesiony będzie dnia 12 b. m. z Amsterdamu do Doorn.

Trocki się pociesza.

Wiedeń 4-5 (PAT) Wied. A. T. bonosi z Moskwy. Trocki oświadcza w „Izwiestjach” iż obecnie musi się rozpocząć nieubłagana walka przeciw Polsce, która to walka ureguluje definitywnie losy obu państw do zaniepokojenia zdaniem Trockiego, niema powodów. Stwierdza on, że jest ubolewania godne, że armje „pracy” będą musiały być zamienione na armje walczące.

Prasa francuska o nowej ofensywie.

PARYŻ, 4-5 (PAT) „Petit Parisien” podaje następujące szczegóły, dotyczące ostatniej ofensywy polskiej, Armja Piłsudskiego stoi przed bramami Kijowa. Jest następstwem zerwania układów pokojowych, wszętych w połowie marca, a zezwanych przez rząd moskiewski przez nieprzyjęcie Borysowa jako miejsce rokowań pokojowych.

Otwarcie kursów Kolejowych.

Warszawska dykcja kolejowa otwiera 4 maja w Warszawie (Chmielna 90) kursy techniczne na pomocników zawiadowców stacji. Z liczby 200 wakansów 50 przeznaczonych dla osób nie pracujących na kolejach żelaznych, które będą przyjmowane w poczet słuchaczy kursów w zależności od cenzusu naukowego. Minimalnie jest wymagane wykształcenie średnie. Pierwszeństwo przy wstąpieniu na kursy mają osoby z wyższym wykształceniem, w pierwszym rzędzie z wyższym wykształceniem technicznym.

